

En modell til å lære å FORSTÅ litterære tekster.

Først skal vi lære om sjangeren LYRIKK (dikt)

-prosa-dikt og typiske –lyriske dikt.

AV: Professor, dr. doc. Harald Nilsen, Skandijnavisk Institutt

Modellteksten må ikke kopieres

Diktet NORGES SKÅL (ca. 1800), forf. J. N. Brun)

Diktet har tre vers, hvert vers på 8 linjer, og der de to første linjene i hvert vers repeteres i de to siste linjene. Selve

FORMEN virker streng og ryddig, nærmest symmetrisk til forskjell fra å være fri.

- I) Diktet er et typisk **Nasjonalromantisk dikt**. Det nasjonale og det romantiske forstår vi ut fra selve oppbyggingen (repeterende stil) og mange ord om mennesker og natur. La oss se eksempler på dette:
 - a) NORSK **NATUR**: fjell, klipper, snø, bakker, **3**, l. 1-2
hyllest til fjellet;, **3**, l.3, 5, 7-8
 - b) Hyllest til norske **mennesker**: norske kjemper, **1**, l.1 og 7
De unge, **2**, l.1, kjekke venn, norske piker, l. 7-8
Norges sønner: **3**, l.6
- II) • Diktet ligner nesten på en **kampsang**;
-eksempel: «blod på tann», 1, l. 3, «bryte lenker, bånd og tvang», 1, l. 6.

- Diktet har også en **optimistisk** trone, og litt munter, glad tone (se overskriften «Norges skål») og ordet «skål» repeteres hele 9 ganger i de tre versene.

III) Hva er diktets sterkeste budskap? Her velger jeg å lese diktet på bakgrunn av den tiden det har blitt til. Selve «tonen» og «atmosfæren» sammen med ordet «frihet» (1, l. 4) og «våkner opp» (1, l. 5) og «bryter lenker, bånd og tvang» (1, l. 6) syne jeg er sterke signal til å si at det viktigste budskapet er **drømmen om frihet**, at Norge skal være en selvstendig stat og folk som bor der skal ha en følelse av tilhørighet (identitet) til det landet de bor i, altså **nasjonalfølelse**. Diktet ble jo også vår første nasjonalsang.